

Список використаної літератури:

1. «Закон України про оздоровлення та відпочинок дітей» від 04.09.2008 № 375-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/375-17>.
2. «Закон України про Загальнодержавну програму “Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на період до 2016 року» від 05.03.2009 № 1065-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1065-17>.
3. Дитячі оздоровчі заклади (табори), які працювали влітку в Україні 1995-2009 [Електронний ресурс] // Лабораторія геоінформації і туризму. Статистика України. – Режим доступу : <http://www.lgtinfo.com.ua/images/stories/statistics/ukr/duttabor.pdf>.
4. Інформація про хід проведення оздоровлення та відпочинку дітей [Електронний ресурс] // Міністерство соціальної політики України. – Режим доступу : http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/publish/article?art_id=153468&cat_id.
5. Наказний М. О. Теорія і практика проектування діяльності дитячого закладу оздоровлення та відпочинку : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.07 / М. О. Наказний; Ін-т пробл. виховання НАПН України. – К., 2011. – 42 с.

*Одержано редакцією 19.01.2015
Прийнято до публікації 26.01.2015*

Анотація. *С. С. Куликовський. Актуальний состояние системы отдыха и оздоровления детей в Украине. На основании анализа статистических данных и данных устного опроса по вопросам организации системы детского оздоровления и отдыха детей и подростков в Украине, автором определены основные тенденции и особенности существования системы детского отдыха, рассмотрено проблемы и перспективы её развития.*

Ключевые слова: *система детского оздоровления и отдыха, детское оздоровительное учреждение, тенденции развития, дневной лагерь.*

Summary. *Sergii Kulykovskiy. Actual State of Recreation and Recuperation of Children in Ukraine. Development areas of child recreation and health are the subject of social responsibility of the state, maintains the health of the Ukrainian nation, solves a large number of educational problems. Statistical analysis conducted by Department of rehabilitation and sanatorium - resort treatment Ministry of Social Policy of Ukraine, the State Register of Ukraine camps and laboratories geolocation and tourism Kiev National University of Taras Shevchenko makes it possible to identify the main trends in children's health system in Ukraine. The main trends are: significant reduction system fixed camps, camps with increasing day stay, the increasing number of children who receive services system of children's health and recreation. Questioning of Directors of various camps Ukraine makes it possible to identify the main problems and achievements of the system of children's health in Ukraine. The most important problems can be grouped into two groups: social - economic - associated with the financial condition of the population and business conditions generally, and social - pedagogical that lead educational work and nuances of children's activities.*

Keywords: *system of children's health and leisure, recreational establishment, development trends, day camp.*

УДК 37.013.42

Г. Я. Майборода

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Аналізуються технологічні аспекти підготовки майбутніх соціальних педагогів до професійної діяльності. Проаналізовано принципи, запропоновано сукупність форм, методів, прийомів, засобів технологічної підготовки таких фахівців у вищому навчальному закладі.

Ключові слова: *технологічна підготовка, майбутній соціальний педагог, принципи, методи, форми, засоби технологічної підготовки.*

Постановка проблеми. Нині вважається актуальним і своєчасним вивчення питань професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів. Спостереження за діяльністю практичних соціальних педагогів, виявлення їх реальних технологічних можливостей засвідчують про їх недостатню обізнаність, та неспроможність користуватися традиційними і інноваційними технологіями, формами, методами, прийомами соціально-педагогічного процесу. На думку науковців і практиків, важливою умовою успішного розв'язання питань соціальної реальності є компетентний суб'єкт професійної діяльності, спроможний використовувати одержані знання на практиці, впроваджуючи сучасні технології, форми і методи діяльності. Аналіз особливостей професійної підготовки соціального педагога у вищому навчальному закладі сприяв розумінню того, що технологічна підготовка як один із видів професійної підготовки має базуватися на сучасних наукових засадах; потребує постійного аналізу і врахування змін, які відбуваються в соціально-педагогічній науці і практичній діяльності.

Метою статті є аналіз та обґрунтування основних технологічних аспектів підготовки майбутнього соціального педагога як одного із видів професійної підготовки. Розгляд основних технологічних аспектів підготовки майбутніх соціальних педагогів, пов'язаний із розробленістю положень теоретико-методологічних підходів, на яких базується така підготовка та врахуванням вимог, які висуваються до соціально-педагогічної діяльності. Актуальність технологічної підготовки соціальних педагогів як наукової проблеми підтверджується її соціокультурною, економічною, педагогічною значимістю. Технологічна готовність майбутніх фахівців передбачає оволодіння технологічною культурою, досвідом предметно-перетворювальної діяльності. Сучасний стан вищої освіти – період пошуків нових ефективних шляхів підготовки майбутніх фахівців: активних, мобільних, самостійних, спрямованих на саморозвиток, самореалізацію на шляху досягнення високого рівня професіоналізму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед сукупності сучасних підходів у контексті досліджуваної теми виділяємо технологічний підхід, який займає важливе місце серед інших підходів. Його впровадження гарантує ефективне інструментальне управління навчально-виховним процесом вищого навчального закладу, досягнення мети і завдань професійної підготовки майбутніх фахівців. На думку дослідника Г. Селевка, володіння педагогічними технологіями, розуміння сутності технологічного аспекту професійної педагогічної діяльності є важливим показником високого професіоналізму фахівця. По третє, технологічна підготовка майбутніх фахівців соціально-педагогічної сфери знаходиться у нерозривному зв'язку із змістом, специфікою соціально-педагогічної діяльності. Дослідник І. Липський, акцентує увагу на тому, що соціально-педагогічна – це діяльність, яка, перш за все, є технологічною. Вивчаючи технологічні аспекти соціально-педагогічної діяльності, дослідник указує на необхідність усвідомлення існуючих суперечностей, які послаблюють потенційні можливості соціально-педагогічної діяльності, серед яких важливе місце відводить таким: «між не розробленістю структури конкретної технології (як сукупності взаємопов'язаних внутрішніх елементів-операцій) і функціональним її призначенням; між невизначеністю зв'язків і послідовністю реалізації елементів технології; між цільовою обумовленістю пізнавально-перетворювальної діяльності людей і недостатньою функціонально-цільовою визначеністю тої чи іншої технології» [2]. Тому технологічна підготовка майбутніх соціальних педагогів потребує ґрунтовного вивчення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчення теорії і практики професійної підготовки майбутнього соціального педагога дозволяє виділити *методологічний аспект* технологічної підготовки; виявити сукупність підходів,

принципів, які складають основу такої підготовки. Враховуючи реальні особливості соціально-педагогічної діяльності, взаємодію соціального педагога з вихованцями, дорослими клієнтами, виділяємо основні підходи до технологічної підготовки студентів: особистісно-діяльнісний, компетентнісний, системний, ситуаційний, технологічний, акмеологічний, що на наш погляд, суттєво можуть вплинути на результати такої підготовки.

Максимально орієнтує підготовку соціального педагога на використання суб'єктивного досвіду, можливостей, потреб у самореалізації під час навчально-виховного процесу *особистісно-діяльнісний підхід* (І. Бех, О. Бондаревська, С. Гончаренко, Д. Ельконін, О. Леонт'єв, І. Якиманська). Оскільки особистість розвивається не тільки як суб'єкт пізнання, суб'єкт життєдіяльності, а як суб'єкт людської культури (її носій, зберігач, користувач, творець). Ключовими поняттями цього підходу є «особистість», «діяльність». Технологічна підготовка майбутнього соціального педагога має базуватися на спонуканні особистості студента до набуття різноманітних видів діяльності, сукупність яких утворює широту зв'язків зі світом, соціумом, професійним середовищем. Її завдання – це постійний рух «не від набутих навичок, умінь і знань до діяльності, що їх характеризує, а від змісту і зв'язків діяльності, до того, як і які прояви її реалізують і роблять їх можливими» [10]. Ключовими поняттями *компетентнісного підходу* (А. Маркова, В. Овчарук, О. Пометун, В. Сластьонін та ін.) є «компетентність», «компетенція». Цей підхід передбачає зміщення акценту з накопичення теоретичних знань, умінь під час навчання у ВНЗ на активне застосування їх у соціальній практиці з метою формування навичок і досвіду. Він також орієнтує учасників навчального процесу на засвоєння умінь використовувати способи, засоби професійної діяльності; забезпечує високу готовність фахівця до реалізації традиційних і інноваційних способів діяльності. Реалізація такого підходу вимагає розробки спеціальних навчальних програм, які будуть враховувати сутність і призначення цього підходу.

На засадах системного підходу технологічна підготовка розглядається як система взаємообумовлених компонентів, утворюючих цілісну єдність, орієнтованих на досягнення особистістю поставлених цілей, завдань, на формування технологічних знань, умінь, навичок, якостей, необхідних для здійснення соціально-педагогічної діяльності (Р. Андертон, Т. Ільїна, К. Пліско та ін.). Основними поняттями підходу є: «система», «елемент», «структура», «цілісність». До основних системних принципів відносять наступні: цілісності (залежності елемента від системи); структурності (можливість опису системи через установлення зв'язків між її елементами; взаємозалежності системи й середовища (система проявляє властивості у взаємодії із середовищем) [10].

Ситуаційний підхід (М. Кухарев, М. Поташник, В. Савельєва та ін.) пов'язаний із основними поняттями: «ситуація», «фактор», «стан», «умова», «динамічність», «невизначеність». Ситуація – це сукупність факторів, які визначають умови, що змінюються. Життя вихованців і соціального педагога, будь-якої організації знаходяться в умовах, які постійно змінюються. Не існує уніфікованого способу для ефективного розв'язання всіх ситуацій. Діяльність соціального педагога вимагає постійного пристосування до ритму сучасного соціуму, до мінливості ситуації, яка створює умови для пошуку методів, прийомів, технологій її удосконалення. Це потребує умінь аналізувати, моделювати, приймати рішення, коректувати результати діяльності. Такий підхід обумовлює формування технологічних знань, умінь, навичок, якостей особистості майбутнього фахівця через активну його участь у розв'язанні та управлінні конкретної соціально-педагогічної ситуації.

Не можна обійти увагою *акмеологічний підхід* (А. Деркач, Н. Кузьміна, В. Зазикін, Л. Рибалко, С. Пальчевський та ін.) до технологічної підготовки студентів. Основними положеннями даного підходу науковці вважають: спрямування їх на досягнення високих результатів у різних напрямках особистісно-професійної діяльності, підготовка до самостійного пошуку і використання способів діяльності, постійний саморозвиток, самовдосконалення у використанні методів, технологій соціально-педагогічної діяльності, застосування акмеологічних технологій як таких, які спрямовані на самореалізацію у творчій діяльності, набуття професіоналізму, безпосередньо в оволодінні технологічною готовністю до діяльності. Основними принципами такого підходу визначають: суб'єкту діяльності, моделювання, оптимальності, операційно-технологічного та зворотного зв'язку.

Технологічний підхід до професійної діяльності не вважається дослідниками універсальним, проте він у контексті даної проблеми набуває статусу «спеціальний». Технологічна підготовка на основі даного підходу пов'язана з проблемами інтелектуального, активного навчання, розвитком творчої особистості, вихованням професійної спрямованості мислення, з формуванням технологічних знань, умінь, навичок студентів. Важливою одиницею технологічного підходу є «технологія». Технологія являє собою синтез досягнень науки і практики. Її джерелами дослідники визначають нове соціальне і педагогічне мислення; розвиток виробничих відносин, соціальної, педагогічної, психологічної науки і техніки, передового педагогічного досвіду; прогресивних досягнень на основі врахування минулого досвіду.

Технологічна підготовка студентів має базуватися на дотриманні принципів технологічного підходу до педагогічних процесів (Ю. Арутюнов, В. Безрукова, В. Беспалько, Є. Полат, В. Симоненко, В. Сластьонін та ін.). У виробничій сфері такий підхід – це, перш за все, здійснення виробничих процесів у вигляді технологій. Він представляє собою концентрацію впровадження наукових досягнень у практику; цілеспрямованість, послідовність операцій і дій задля досягнення показників високого професіоналізму діяльності. Технологічний підхід до професійної підготовки соціальних педагогів відкриває нові можливості для засвоєння різних видів діяльності у вищому навчальному закладі; передбачає: інструментальне, чітке управління навчально-виховним процесом; гарантує одержання ефективного результату; засвоєння соціального простору з метою розуміння різноманітних проблем, освітньої, соціальної дійсності, соціальних явищ, ситуацій соціально-педагогічного процесу та одержання нових способів їхнього розв'язання. Цей підхід надає можливості:

- аналізувати і систематизувати на науковій основі практичний досвід соціально-педагогічної діяльності та можливості його використання;
- прогнозувати, планувати очікувані результати діяльності та успішно управляти соціально-педагогічними процесами;
- комплексно вирішувати проблеми соціалізації і соціального виховання особистості;
- мінімізувати вплив несприятливих обставин на соціалізацію особистості;
- оптимально використовувати ресурси з метою практичного розв'язання проблем;
- створювати сприятливі умови для розвитку, саморозвитку особистості;
- розробляти, впроваджувати нові технології;
- вибирати найоптимальніші технології, сукупність методів, прийомів, операцій, з метою досягнення успіху запланованої професійної діяльності.

Технологічний підхід забезпечує чіткість, покроковість виконання дій, використання сукупності різноманітних методів, прийомів, операцій соціально-

педагогічної діяльності з метою одержання її продуктивних результатів. Процес технологічної підготовки, на наш погляд, має включати такі структурні етапи:

– *формування пропедевтичних знань* (синтез нового знання – навчальний матеріал дисциплін, які вивчаються у навчальному закладі освіти, оскільки в змісті таких дисциплін виділяються комплекс наукових знань, умінь і навичок, які відносяться до технології здійснення професійної діяльності. Такі навчальні дисципліни представляють собою окремі галузі науки зі своїм понятійним апаратом, методологією, методикою, предметом дослідження, однак вони взаємопов'язані і розглядаються як система міжпредметних зв'язків. Якщо в процесі навчальної роботи реалізується перенос знань, методів і прийомів із однієї дисципліни в іншу, то відбувається усвідомлення технологічних знань;

– *формування емоційно-ціннісного ставлення* студента до процесу і результату технологічної підготовки, які він одержує є важливою складовою не тільки професійної компетентності, але й загальної компетентності особистості;

– *формування системи технологічних знань* представляє собою: систему навчальних дій, які допомагають оволодіти професійною термінологією (усвідомити сутність поняття технологія, види технологій, алгоритми різновидів технологій, інформацію про необхідну сукупність принципів, правил, умов, методів, прийомів реалізації тої чи тої технології);

– *формування технологічних умінь* (планування, прогнозування, діагностування, конструювання, моделювання і т. ін.); формування культури спілкування як елементу технологічної підготовки; управління якістю технологічної підготовки; взаємозв'язку теорію і практику такої підготовки [10].

– *набуття досвіду технологічної діяльності*, як особистісного утворення, що може переноситися з одного виду діяльності в інший, використання технологій і методів. Такий «технологічний досвід» виступає у формі технологічних знань, умінь, навичок, готовності до використання технологій і методів у різних видах діяльності, творчості;

– *реалізація технологічної підготовки* в навчально-виховному процесі на лекціях, семінарах, практичних, лабораторних заняттях, самостійній роботі та під час різних видів практик.

Узагальнюючи вищезазначений матеріал, окреслимо універсальні принципи, якими варто керуватися в процесі технологічної підготовки фахівців. *Принцип гуманізму* – вимагає побудови технологічного процесу в діяльності на засадах поваги, пошани, любові до людини та використання технологічних способів з метою допомоги, підтримки особистісного розвитку вихованців. *Принцип цілісності та контекстності* – передбачає формування у студентів системного уявлення про технологічну підготовку, про технологічний процес, разом з тим – здійснення технологічних дій, аналіз, розв'язання проблем і т. ін. у конкретній ситуації у рамках професійної діяльності. *Принцип професіоналізму* – володіння необхідним рівнем професійної компетентності, досвідом технологічної діяльності; технологічними якостями, вміннями використовувати форми, методи і технології соціально-педагогічної роботи з конкретною віковою групою клієнтів. *Принцип проблемності* передбачає використання проблемних викладу, запитань та ситуацій, методів навчання, які вимагають використання можливостей суб'єкта та соціуму. *Принцип діалогічності* означає спрямованість освітнього процесу на суб'єкт-суб'єктну взаємодію студентів і викладачів, розвиток комунікативних і організаторських здібностей, особистісних якостей студентів. *Принцип пріоритетності самостійного навчання, саморозвитку й самоосвіти* полягає в мотивації студентів на саморозвиток і самовдосконалення технологічної компетентності. *Принцип творчості* означає максимальну орієнтацію на

творчість, на формування творчих умінь, якостей у процесі навчання для виконання технологічної діяльності; набуття власного досвіду творчої діяльності. *Принцип оптимальності та операційної технологічності* – впровадження оптимальної кількості способів технологічної підготовки у процес технологічної підготовки з урахуванням операційно-технологічних характеристик.

Таким чином, зазначені підходи і принципи акцентують увагу та тому, що технологічна підготовка представляє собою єдність теорії і практики.

Технологічна підготовка майбутніх фахівців у вищому навчальному закладі передбачає формування готовності студента до технологічної діяльності, що характеризується наявністю сукупності загальних і спеціальних знань та системної єдності технологічних знань; сформованих умінь, навичок; досвіду; особистісних якостей, які дозволяють виконувати продуктивну професійну діяльність. Вона складається з *теоретичного і практичного компонентів технологічної підготовки фахівця*.

Теоретичний компонент технологічної підготовки включає знання технологій, зміст і особливості яких впливають на формування знань і умінь майбутнього фахівця. Так, аналіз праць Г. Селевка, М. Шакурової, Л. Нікітіної [6] та ін. сприяв виокремленню видів технологій:

- технології соціального навчання, соціальної освіти (профілактики, «рівний-рівному»);

- технології соціального виховання;

- технології розвиваючі, індивідуального розвитку;

- технології соціально-педагогічної підтримки (супровід, реабілітації, відновлення втрачених здібностей, соціально-педагогічної допомоги);

- технології створення умов ефективної соціалізації; самостійного засвоєння норм, цінностей; соціальної-адаптації, автономізації (розвитку самостійності, індивідуальності), соціального загартування (підготовка до розв'язання складних ситуацій), терапевтичні;

- технології управління (діагностичні, організаторські, комунікативні, проектувальні, моделювання, конструювання, моніторингові, корекційні, компенсуювальні і т. ін.;

- психологічні, педагогічні, соціальні, соціально-психологічні, медичні, культурологічні, економічні, акмеологічні і т. ін.

Теоретична технологічна підготовка соціального педагога спрямована на формування пропедевтичних знань; синтезу суб'єктивно нового технологічного знання на основі встановлення міжпредметних зв'язків (процес переносу знань, прийомів, методів з однієї дисципліни в іншу, поєднання їх концептуального поля, синтезу суб'єктивно нового технологічного знання, нове знання дійсності; формування емоційно-ціннісного ставлення студента до процесу і результату технологічної підготовки, технологічного досвіду (знань, умінь) як особистої цінності, вільно орієнтуватися в професійній діяльності; набуття технологічного досвіду, який слугує мірою оцінки професійної діяльності як власної, так і інших; формування системи знань, які виконують функції теоретичної і методологічної основи по відношенню до інших навчальних знань, оскільки технологічна підготовка реалізується в дисциплінах усіх циклів основної підготовки фахівців.

Теоретичний аспект технологічної підготовки – це «узагальнення знань про технології і знання про технології», методи, прийоми, засоби та організацію їхньої реалізації; знання про сутність умінь технологічно мислити, аналізувати, проектувати, моделювати, конструювати тощо. Розвиток технологічних знань проходить декілька рівнів.

Варто зазначити, що на першому *«емпіричному рівні»* формування технологічних знань спрямовується на оволодіння студентами інформацією про закономірні зв'язки і відносини, які виявляються через аналіз безпосередніх даних спостережень щодо технологічного процесу, його сутності, ознайомлення з метою, завданнями, змістом навчальних курсів технологічного спрямування, простий аналіз і синтез окремих аспектів стосовно розвитку технологічного процесу, порівняння з його сучасними характеристиками, уявлення про структуру та ознаки технологічного процесу, пояснення прикладів і зрозуміння важливих понять. Засвоєння теоретичних знань на цьому рівні відрізняється не систематизованістю знань про об'єкт вивчення, помилковістю відомостей про технологічний процес, прийоми, операції, методи технологічної діяльності соціального педагога. Другий – *«теоретик - технологічний рівень»* характеризується поверховими технологічними знаннями (про технологію як певну систему діяльності, про специфіку базових і спеціальних технологій та їхні властивості і можливості). На цьому рівні інтерес студентів проявляється лише до окремих методів і методик, операцій і технік. Третій – *«свідомий рівень»* характеризується знаннями технології як цілісної системи, усвідомленням сенсу та призначення технологій, переваг над іншими способами діяльності. Такий рівень навчання передбачає набуття студентами, на основі одержаних технологічних знань, умінь і навичок застосування форм, методів, технологічних прийомів у практичній роботі, створення моделей, розв'язання конкретних ситуацій за запропонованою схемою, зразком, алгоритмом дій; передбачення причин і наслідків упровадження способів і засобів діяльності, оцінка ходу і результатів власної технологічної діяльності; перенесення засвоєних знань, сформованих умінь, навичок на розв'язання окремих нестандартних ситуацій; розвиток технологічних якостей. Він також вимагає застосування самостійної роботи як в індивідуальній, так і в груповій формах.

Завершує процес формування технологічних знань – *«творчий рівень»*, який характеризується сформованістю технологічних знань, високими показниками якості технологічних знань, змістом причинно-наслідкових зв'язків, шляхів ефективності одержання результатів, наявністю таких знань, які сприяють створенню нових технологій. Творчий рівень технологічних знань студента проявляється у самостійності використання вже одержаних знань в різних нестандартних ситуаціях, у застосуванні їх в проектувальній роботі, в удосконаленні форм, методів, засобів технологічної роботи.

Досвід практичної діяльності у сфері підготовки соціальних педагогів і аналіз наукової літератури свідчить про те, що випускники маючи технологічні знання не готові застосувати їх на практиці. Студентам у процесі професійної технологічної підготовки надаються готові знання, алгоритм виконання дій, часто не вимагається самостійність пошуків у розв'язанні завдань, необхідних аргументів, активного мислення, роздумів і т. ін. Через це саме практичний компонент технологічної підготовки потребує ґрунтовного вивчення, аналізу, узагальнень.

Практичний компонент технологічної підготовки включає набуття практичних знань, умінь, навичок, формування комплексу якостей, які необхідні фахівцю при виконанні завдань професійної діяльності. За аналогією характеристики теоретичного, такий компонент також можна представити декількома рівнями сформованості умінь: виділяти, встановлювати зв'язки між елементами соціально-педагогічного процесу та цілями, засобами педагогічної діяльності; конструювати соціально-педагогічний процес найбільш оптимально без значних витрат; формувати уміння здійснювати майбутню професійну діяльність і, водночас, моделювати технологічні закономірності, прогнозувати результати діяльності, організовувати власну і колективну діяльність; переносити технологічні знання з одного виду діяльності в інший, з метою виконання нових завдань; оволодіти уміннями культури спілкування, механізмами трансляції

накопиченої інформації; уміннями управляти якістю технологічної підготовки. Прослідкуємо зазначене на прикладі рівнів набуття технологічних умінь.

Так, «*емпіричний рівень*» сформованості технологічних умінь характеризується не значною кількістю набутих умінь використовувати окремі прийоми, операції, методи технологічної діяльності за допомогою більш кваліфікованих фахівців; «*сама теоретичний рівень*» характеризується перевагою теоретичних умінь (знаю як зробити, але не можу), поверховими технологічними уміннями користуватися окремими методами, методиками, операціями і техніками; «*свідомий рівень*» дозволяє виконувати технології, за визначеним алгоритмом із урахуванням системності технологічного процесу, використовуючи різноманітні уміння, що сприяють результативності професійної діяльності; «*творчий рівень*» характеризується сформованістю сукупності аналітичних, проектувальних, моделювальних, творчих умінь, їх високими якісними показниками, нестандартністю їх застосування та оперативністю реалізації.

Дослідженню технологічних умінь особистості педагога присвячено низку праць О. Арсланової [1], М. Левіної [3], Н. Манько [4] та ін., які розглядають їх стосовно спеціального технологічного напрямку підготовки фахівців з предмету технологія. У педагогічній науці питанню формування технологічних умінь присвячена незначна кількість наукових праць, у соціально-педагогічній науці такі дослідження майже відсутні.

Технологічні уміння соціального педагога визначимо як «сукупність умінь, що відображають особливості педагогічної діяльності, пов'язані з підготовкою, організацією соціально-педагогічного процесу, розробкою науково-методичних і технологічних завдань. До технологічних умінь соціального педагога відносять: уміння ставити мету, завдання соціально-педагогічної діяльності, передбачати і прогнозувати її хід і результати, планувати, організувати, розподіляти навантаження при виконанні складних завдань, взаємодіяти з різними представниками соціальних інститутів і категоріями населення, віковими групами дітей і дорослих людей; керувати процесами діагностичної, консультативної, волонтерської, посередницької, соціально-виховної роботи; здійснювати проектувальну, моделювальну роботу, використовувати уміння на практичній діяльності; здійснювати контрольну-оцінювальну роботу [1].

Під якістю технологічної підготовки майбутнього соціального педагога розуміємо системну сукупність властивостей інтелектуального професійного розвитку, а саме – знань, умінь, навичок, які адекватно відображають вимоги кваліфікаційної характеристики (синтез знань із різних галузей наук, система знань про технології, методи соціально-педагогічного впливу на особистість; постійне збагачення фонду таких знань, теоретичне осмислення технологічних проблем).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підводячи підсумки статті, варто зазначити, що актуальність досліджуваної проблеми потребує подальшого вивчення таких аспектів технологічної підготовки майбутніх соціальних педагогів таких як: аксіологічний, виділення та виокремлення соціально-педагогічних умов технологічної підготовки.

Список використаної літератури

1. Арсланова О. Г. Формирование технологических умений у будущих педагогов в вузе : дис. ... канд. пед. наук / О. Г. Арсланова. – Нижний Новгород, 2007. – 167 с.
2. Липский И. А. Технологический потенциал социально-педагогической деятельности / И. А. Липский // Педагогика. – 2004. – № 9. – С. 34 – 41.
3. Левина М. М. Технология обучения и ее роль в структуре педагогического знания учителя / М. М. Левина. – М. : МГПУ, 1991. – 220 с.
4. Манько Н. Н. Технологическая компетентность педагога / Н. Н. Манько // Школьные технологи. – 2002. – С. 34 – 41.

5. Мардахаев Л. В. Основы социально-педагогической технологии / Л. В. Мардахаев. – Рязань, 1999. – 312 с.
6. Методи і технології соціально-педагогічної роботи : навч. посіб. / авт.-уклад. : С. П. Архипова, Г. Я. Майборода, О. В. Тютюнник. – Черкаси, 2009. – 450 с.
7. Наукові підходи до педагогічних досліджень : кол. монограф. / за заг. ред. д. пед. наук, професора, чл. кор. НАПН України В. І. Лозової. – Х. : вид-во Віровець А. П. «Апостроф», 2012. – 348 с.
8. Никитина Н. И. Методика и технология работы социального педагога : учеб. пособ. / Н. И. Никитина, М. Ф. Глухова. – М., 2005. – С. 5 – 8.
9. Полат Е. С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования в педагогическом вузе и системе повышения квалификации педагогических кадров / Е. С. Полат. – М. : Академия, 2000. – 271 с.
10. Слостенин В. А. Формирование профессиональной культуры учителя : учеб. пособ. / В. А. Слостенин. – М. : Прометей, 1993. – 177 с

Одержано редакцією 30.01.2015
Прийнято до публікації 04.02.2015

Аннотация. Г. Я. Майборода. Технологические аспекты подготовки будущих социальных педагогов к профессиональной деятельности. *Анализируются технологические аспекты подготовки будущих социальных педагогов к профессиональной деятельности. Проанализированы принципы, предложено совокупность форм, методов, приемов, средств технологической подготовки таких специалистов в высшем учебном заведении.*

Ключевые слова: технологическая подготовка, будущий социальный педагог, принципы, методы, формы, средства технологической подготовки.

Summary. Galina Majboroda. **Technological Aspects of Training Future Social Pedagogues to Professional Activity.** *Analyzes the technological aspects of training future social pedagogues to professional activity. Analyzed the principles, proposed set of forms, methods, techniques and tools of technological training following professionals in higher education. The need for systematic technological training on such stages is identified: the formation of knowledge and skills, the formation of emotionally-valuable relation to the training process, mastery of technological knowledge, the formation of technological knowledge, skills, mastering technological expertise, creativity development, implementation process in independent professional activity training.*

Keywords: technological training, the future social pedagogue, principles, methods, forms and tools of technological training.

N. I. Melnyk

ANALYSIS OF EDUCATIONAL QUALIFICATION GRADE OF PRESCHOOL TEACHERS IN WESTERN EUROPE: STRATEGY OF UKRAINIAN PROFESSIONAL TRAINING SYSTEM REFORMATION

The article analyzes the peculiarities of preschool teachers' professional training in West European countries. Educational qualification grades and specialties, which are awarded to graduates of higher education in the field of «Preschool Education» are characterized. The requirements to the future preschool teachers' training in Europe and their influence on teachers' educational system in Western Europe are presented in the issue. The analysis of the mentioned aspects enabled the determination of appropriateness and necessity of studying the educational qualification grades of foreign universities characteristics in order to adapt them in Ukrainian higher pedagogical education system, that will provide effective transformation of the national higher pedagogical education to European standards of professional training.

Keywords: training preschool teachers, training requirements, professional competence, education policy, the system of teacher education.

Introduction. Actualities of the problem. Modern development of Ukrainian teacher